

Шумило М.Р.

*студент 2-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»*

АДВОКАТУРА ЯК ІНСТИТУТ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Певним показником розвитку суспільства в цілому є стан адвокатури. Слід зазначити, що цей інститут відіграє фундаментальну роль у встановленні та підтримці верховенства права та захисту прав людини в країні. Адвокатура є складним проявом як державного, так і суспільного попиту, оскільки саме завдяки їй верховенство права реалізує можливість забезпечення своїх громадян захистом їх прав і свобод. Діяльність адвокатів, з одного боку, має конституційно визначений державно-значущий характер, а з іншого боку, адвокати повинні бути максимально незалежними від держави, щоб ефективно захищати громадян та юридичних осіб від адміністративного свавілля [1]. Адвокатура – явище унікальне, єдина організація, яка виконує державну (публічно-правову) функцію і не є державним органом.

В контексті розвитку громадянського суспільства, в якому адвокатура є відображенням суспільних потреб, державна політика щодо адвокатської діяльності повинна поєднувати умови заступництва та незалежності. Потрібно наголосити, що держава повинна сприяти розвитку адвокатури всіма можливими способами, але ні в якому разі не контролювати його.

Громадянське суспільство в загальному ототожнюється зі сферою приватних інтересів та потреб. Саме в його рамках реалізується більшість прав і свобод людини. Через інститут адвокатури суспільству забезпечується необхідний рівень правового захисту. Однак адвокатура виступає в цій парадигмі не як інструмент держави, а як соціальний інститут, завдяки якому держава реалізує це право своїх громадян. Громадянське суспільство – це незалежна соціально організована структура для координації різних інтересів людей, яка взаємодіє з державою для досягнення спільних цілей.

В українському суспільстві адвокатура реалізує такі принципи громадянського суспільства, як його демократія, свобода, гарантія політичних та особистих прав особистості. Право на кваліфіковану правову допомогу є одним із основних прав людини і громадянина і водночас найважливішою гарантією дотримання ряду інших прав. Очевидно, що без забезпечення права на кваліфіковану правову допомогу в контексті постійної законодавчої реформи навряд чи можливо ефективно захистити всі інші громадянські права та свободи.

Зазначимо, що громадянське суспільство – це демократичне суспільство з розвиненими економічними, культурними, правовими та політичними відносинами між його членами, яке взаємодіє з державою (суспільство

знаходиться на стабільно високому соціальному, економічному, політичному, культурному та моральному рівні і створює разом з державою розвинені правовідносини).

Щодо адвокатури як інституту громадянського суспільства в Україні, слід зазначити, що вона знаходиться на етапі формування нової форми та іміджу [3]. Останнім часом відбувся резонансний стрибок у її реформуванні та забезпеченні нового обґрунтування діяльності та значення адвокатської професії для суспільства. Прийнявши зміни до Конституції України (щодо правосуддя), держава значно розширила офіційне визнання сфери адвокатської діяльності.

Як підсумок, варто звернути увагу на взаємозв'язок між законотворцями та політичною (громадянською) свідомістю, яка тісно пов'язана з реформуванням та реалізацією ідеальної моделі адвокатури як інституту громадянського суспільства, що надасть адвокатурі незалежність, [2]. Це цілком логічно, що вся діяльність з правової допомоги спрямована на приватних осіб, їх асоціації та суспільство в цілому. Реалізація цього завдання неможлива без дистанції від органів державної влади та широкої автономії у виконанні завдань, покладених на цю установу.

Список використаної літератури:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
3. Бакаянова Н.М. О перспективах адвокатской монополии. Вопросы современной юриспруденции. 2015. №10-11. С.134-140 URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/o-perspektivah-advokatskoy-monopolii>

Науковий керівник: асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Джабурія Олена Олександрівна***